

POSLOVNO POROČILO POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE MURSKA SOBOTA ZA LETO 2021

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je osrednja območna knjižnica za Pomurje. Razvila se je iz ljudske (ustanovljene leta 1945) in študijske knjižnice (ustanovljene leta 1955), ki sta se leta 1972 združili, in se poimenovala tako, kot se imenuje še danes. Knjižnično dejavnost kot javno službo izvaja v 12 občinah Upravne enote Murska Sobota. V skladu z 27. členom Zakona o knjižničarstvu opravlja posebne naloge za splošne knjižnice na svojem območju, to je za Knjižnico - Kulturni center Lendava - Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ, Splošno knjižnico Ljutomer in Javni zavod Knjižnico Gornja Radgona. Izvaja tudi programe dejavnosti za madžarsko narodnostno skupnost in Slovence v zamejstvu (Porabje). V letu 2017 je knjižnica prejela nagrado Združenja slovenskih splošnih knjižnic za najboljši projekt slovenskih splošnih knjižnic, in sicer za inovativno storitev za uporabnike Obujamo dediščino v Porabju – pravljicni večeri za odrasle. Knjižnično dejavnost izvaja tudi v krajevnih knjižnicah Hodoš, Prosenjakovci, Domanjševci in Motvarjevci ter z bibliobusom, katerega posebnost sta t. i. madžarska in porabska proga. Je domoznanska knjižnica za Prekmurje, Prlekijo in Porabje z dragocenimi zbirkami domoznanskega značaja, ki vključujejo starejše in redke tiske iz 18. in 19. stoletja, periodične publikacije v prekmurskem jeziku, rokopise in druge pomembne informacijske vire za spoznavanje in proučevanje (pol)pretekle zgodovine pokrajine ob Muri.

Sofinancirajo jo ustanoviteljici Mestna občina Murska Sobota in Občina Beltinci ter deset občin pogodbenih partneric (občine Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina). Na osnovi neposrednih pozivov Ministrstva za kulturo prejema dodatna finančna sredstva za izvajanje programa posebnih nalog osrednje območne knjižnice, programa dejavnosti splošne knjižnice za pripadnike narodne skupnosti, programa dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih ter delno za letni nakup knjižničnega gradiva in IKT opreme splošnih knjižnic. Finančna sredstva pridobiva še iz naslova plačil uporabnikov za storitve javne službe ter s prodajo blaga in storitev na trgu. Posamezne projekte financira s pomočjo sredstev, pridobljenih iz javnih razpisov ter prejetih donatorskih in sponzorskih sredstev.

V knjižnici je bilo v letu 2021 celo leto zaposlenih 25 javnih uslužbencev namesto 27, ker se je ena oseba v sredini leta upokojila in ena oseba prekinila pogodbo o zaposlitvi. Zaposlovali smo 5 oseb v programu javnih del in 1 osebo v programu dela v splošno korist.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je eden od osrednjih prostorov izobraževalnega, znanstvenega, kulturnega in družabnega dogajanja v mestu in njegovi širši okolici. Knjižnica je najbolj množično lokalno informacijsko središče, v katerem se uresničujejo potrebe posameznikov in skupin po izobraževanju,

raziskovanju, informacijah in razvoju osebnosti, vključno s sprostivjo in razvedrilom. S svojimi storitvami, dejavnostmi, programi in projekti zadovoljujemo potrebe lokalne skupnosti. Naše delovanje je usmerjeno v izpolnjevanje pričakovanj vseh deležnikov knjižnice – uporabnikov, občin ustanoviteljic in občin pogodbenih partneric, zaposlenih, dobaviteljev, ožje in širše družbene skupnosti.

V letu 2021 smo med drugim izvajali naslednje bralne projekte: bralno značko za otroke Jaz pa berem, Bralno značko za odrasle, Karolinino bralno značko, ki je namenjena uporabnikom s težavami pri branju in razumevanju besedil, poletno domoznansko bralno značko Zakladnice, Slovensko bralno značko naše potujoče knjižnice v Porabju, katere namen je spodbujanje Slovencev v zamejstvu k branju literature v slovenskem jeziku kot tudi k razvoju bralnih zmožnosti. Organizirali smo srečanja Bralnega kluba Tanje Pirš in imeli ustanovno srečanje Bralnega kluba za mlade PIŠK Murska Sobota.

V letu 2021 smo postali bogatejši za novonastalo Judovsko zbirko, po našem vedenju največjo zbirko, v katerikoli slovenski knjižnici, judovskih molitvenikov in obrednih knjig iz predvojnega časa, ki so bile last prekmurske judovske skupnosti. Judovske knjige smo prinesli iz Hartnerjeve vile ob selitvi knjižnice na novo lokacijo. Leta 2018 nas je obiskal izraelski veleposlanik za Slovenijo, gospod Eyal Sela in smo mu jih pokazali. Dobili smo potrditev, da gre za molitvenike in obredne judovske knjige ter da so dragocena snovna zapuščina soboške oz. prekmurske judovske skupnosti. Projekt smo prijavi na razpis zasebne fundacije v tujini in bili izbrani.

Judovska zbirka je ob prijavi projekta štela 84 knjig. Ko je bil projekt odobren, nam jih je 14 podaril Pomurski muzej Murska Sobota, za kar smo jim iskreno hvaležni. Veseli pa smo bili tudi anonimnega daru, obredne judovske knjige, tako da danes šteje Judovska zbirka 99 knjig.

K sodelovanju smo povabili poznavalko hebrejščine in judovstva, ki nam je pomagala pri hebrejski transkripciji, prevajanju iz hebrejščine v slovenščino, razlaga judovskih običajev in pojmov ter razumevanju judovske tradicije. Bibliotekarski specialist, domoznanec naše knjižnice Andrej Pavlič pa je poskrbel za vnos in katalogizacijo knjig v COBISS-u po mednarodnih standardih. Druga zunanja strokovna sodelavka je poskrbela za zaščito knjig, saj se nekatere uvrščajo med antikvarne. Nacionalna knjižnica v Izraelu nam je nudila strokovno podporo.

Meseca oktobra 2021 smo predstavili izsledke projekta na zaključnem dogodku in odprli razstavo izbranih knjig iz zbirke Judovskih molitvenikov in obrednih knjig iz obdobja od 1779 do 1942, ki jo je spremljal katalog razstave. Knjige hranimo v novi namenski omari z Davidovo zvezdo. Projekt so finančno podprli zasebna fundacija v tujini, Veleposlaništvo Izraela za Slovenijo in Mestna občina Murska Sobota. Knjige so tako postale dostopne širši javnosti in na voljo raziskovalcem za delo v čitalnici, naša knjižnična zbirka pa je bogatejša za dragoceno pisno kulturno dediščino.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota izvaja že vrsto let program dejavnosti splošne knjižnice za Slovence v zamejstvu (Porabju). Prizadevamo si za zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva z bibliobusom, z bralnimi projekti spodbujamo branje v slovenskem jeziku, prispevamo k širjenju, dvigovanju in razvoju bralne kulture in

bralne pismenosti v slovenskem jeziku, skrbimo za ohranjanje slovenskega jezika, prizadevamo si za razvoj temeljnih bralnih zmožnosti in izvajamo storitve za približevanje, oživljanje in ohranjanje kulturne dediščine. Med slednje spadajo tudi izsledki lanskoletnega raziskovalnega dela dr. Alberta Halásza o slovenskih knjigah tiskarne Wellisch v Monoštru.

Béla Wellisch je kot tiskar, založnik in urednik v Monoštru deloval konec 19. in v začetku 20. stoletja. Njegovo dejavnost, za katero je Nikica Brumen leta 1971, dolgoletna ravnateljica PIŠK Murska Sobota, zapisala, da »bi bilo zanimivo raziskati, koliko in kaj je tiskal za porabske Slovence in Slovence sploh«, smo tokrat podrobneje raziskali in predstavili v obliki razstave. Projekt je podprl Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Lani smo se vključili v program #športajmoinberimo t.j. nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki. Vodilo programa je povezati mlade in vrhunske športnike ob pogovoru o branju in knjigi. Mladim športnikom želimo predstaviti, kako lahko s pomočjo znanja iz knjig in branja kot tehniko treniranja možganov napredujejo tudi kot športniki. S programom želimo vplivati na njihov odnos do branja ter širiti védenje, da je bralna pismenost temeljna zmožnost za pridobivanje in ustvarjanje novega znanja v njihovem osebnem in športnem življenju. V središču je vzor, zato smo gostili Žigo Kousa, kapetan NŠ Mura, Saša Popovič, bivšega član Slovenske reprezentance v taekwon dou in kickboxingu in atletinjo Anja Valant Velepec, nekdanjo državno rekorderko v troskoku. V okviru Evropskega tedna športa smo na mladinskem oddelku in oddelku za odrasle pripravili izbor priporočane literature na temo športa in gibanja.

Izvedli smo e-dogodke na našem Youtube kanalu:

- Prešernov lavreat Feri Lainšček,
- Recital pesmi iz literarne zapuščine Milana Vincetiča: Kot pribegli sij,
- e-domoznanski večer Od Gimnazije Monošter do Gimnazije Murska Sobota,
- e-domoznanski večer Amerikanski Slovincov glas šteje 100 let,
- e-Noč knjige: Železna zibelka/Železna zibeu z Milivojem Mikijem Rošom,
- Plastenje s(r)amot: e-predstavitev knjige s Štefanom Kardošem in Jožico Atelšek,
- Pesnica Kristina Kočan v gosteh,
- e-predavanje prof. dr. Zdenke Zalokar Divjak z naslovom Vzgoja volje, vztrajnosti in prenašanja porazov,
- Drstišče besed z Denisom Škofičem,
- Divja noč - zbirka sedmih novel Lučke Zorko,
- predstavitev knjige Potočnjekovi avtorja Alfreda Matiš,
- predstavitev pesniške zbirke Vsakdanjosti avtorja Roberta Titana Felix in
- e-pravljice.

Še nekaj dogodkov v letu 2021:

- literarni večer z uglasbeno poezijo Bele Szomija in predstavitev njegovih pesniških zbirk,
- predstavitev pesniške zbirke Vsakdanjosti avtorja Roberta Titana Felix,
- predstavitev knjige Furijasta generacija avtorja Lajosa Bence,

- predstavitev knjige Gretin greh avtorice Urške Klakočar Zupančič,
- predstavitev pesniških zbirk Zavoda Volosov hram...

V okviru založniške dejavnosti smo izdali tri publikacije:

- katalog razstave Zbirka judovskih molitvenikov in obrednih knjig iz obdobja od 1779 do 1942 v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota,
- katalog razstave Slovenske knjige tiskarne Wellisch v Monoštru,
- četrto številko revije PIŠK Murska Sobota za literaturo in kulturno zgodovino z naslovom Prekmuriana.

Nadaljevali smo z digitalizacijo domoznanskega gradiva, tako knjižnega kot periodičnih publikacij, zapisanih v narečju in knjižnem jeziku npr.:

- Stopinje – v sodelovanju s Pomurskim pastoralnim področjem

Pot letnemu škofijskemu zborniku je na začetku sedemdesetih let 20. stoletja začrtal nedavno preminuli msgr. dr. Jožef Smej (1922 - 2020), ki je bil tudi redni sodelavec Stopinj s številnimi teološkimi kot kulturnozgodovinskimi prispevki.

- Curk, Jože: Ljutomer in njegova okolica. Maribor : Obzorja, 1990 - v sodelovanju s Splošno knjižnico Ljutomer.
- Juš Makovec: Od Mure do Goric: o sebi in drugih Cvrleki, Zatučenci, Štuci, Bizeki, Kajeri. Murska Sobota: samozal., 1995 - v sodelovanju s Splošno knjižnico Ljutomer.
- Juš Makovec: Prleške fajte. Murska Sobota: samozal., 1998 - v sodelovanju s Splošno knjižnico Ljutomer.
- Juš Makovec: Korenine: priimki na Murskem polju: 1669 - 1900. Murska Sobota: Pomurska založba, 1987 - v sodelovanju s Splošno knjižnico Ljutomer.

V okviru razstavne dejavnosti smo pripravili razstavo o delu in življenju Josipa Jurčiča (1844 - 1881) in Branka Šömna (1936 -), imeli gostujočo razstavo JAK-a Pot knjige – od avtorja do bralca ter druge razstave pesnikov in pisateljev. Pripravili smo razstavo z naslovom Amerikanski Slovincov glas šteje 100 let. 6. maja 1921, je izšla prva številka izseljenskega časopisa prekmurskih in porabskih Slovencev Amerikanski Slovincov glas. Časopis je izhajal v Bethlehemu v Pensilvaniji v ZDA kot tednik ob petkih, navadno na štirih straneh, posebne izdaje pa so izšle na šestih, redko na več straneh. Razstava prikazuje začetke izhajanja časopisa, pomen in vlogo, ki jo je imel pri prekmurskih in porabskih Slovencih v novi domovini, urednike, zaton in konec izhajanja v letu 1954 ter reliquiae reliquiarum, ki nam skušajo približati to dragoceno izseljensko publicistiko ter prispevajo k razumevanju življenja in delovanja slovenskih rojakov v daljni Ameriki.

V mesecu juniju 2021 smo v sodelovanju z Občino Beltinci in ZTKŠ Beltinci v atriju Kulturnega doma Beltinci organizirali Knjižnico pod zvezdami, literarno-glasbeni večer z Aljošo Bagola in Dominikom Bagola – Balladero. Pogovor je vodila Maruša Kerec, voditeljica in novinarka na Valu 202. Aljoša Bagola, slovenski kreativni direktor desetletja, priljubljen kolumnist in predavatelj je navdušil s predstavitvijo svojega prvenca Kako izgoreti in vzeti življenje v svoje roke, iskreno izpovedjo o soočenju z izgorelostjo.

V okviru Soboškega poletja smo v sodelovanju z Zavodom za kulturo, turizem in šport Murska Sobota ponovno pripravili Knjižnico pod zvezdami. Knjižnične vsebine in

literaturo predstavljamo pod poletnim večernim nebom, na prostem, v intimnejšem vzdušju, na drugačen način. Uporabnike nagovarjamo izven knjižničnih zidov in se odpiramo navzven, v lokalno okolje z vsebinami namenjenimi širši populaciji ljudi. V mesecu juliju smo v Knjižnico pod zvezdami povabili Alenko Godec in Ferija Lainščka, ki je za izjemen opus, več kot sto raznovrstnih del, prejel številne nagrade, v lanskem letu tudi Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Predstavil je knjigo Kurji pastir. V mesecu avgustu smo ponovno gostili festival Dnevi poezije in vina. Na pesniškem odru so se nam pridružili pesniki Efe Duyman iz Turčije, Dennis Maloney iz Združenih držav Amerike in Nina Medved iz Slovenije, za glasbeni del sta poskrbela Nuška Drašček in Jaka Pucihar.

Na Ta veseli dan kulture 2021, ob obletnici otvoritve obeležja Rastoča knjiga Murska Sobota, smo želeli nadaljevati z rastjo obeležja, a nam takratne epidemiološke razmere žal tega niso omogočale.

Sodelovali smo pri skupnih projektih slovenskih splošnih knjižnic in sicer spletnih portalih:

- **Obrazi slovenskih pokrajin** – spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu
Pomurci.si, spletni biografski leksikon znanih Pomurk in Pomurcev, je bil združen v nov portal **Obrazi slovenskih pokrajin**, spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu. Na enem mestu so sedaj združeni in poenoteni leksikoni: Celjskozasavski.si, Dolenjski biografski leksikon, Gorenjci.si, Koroški biografski leksikon, Pomurci.si, Primorci.si, Spodnjepodravci.si in Štajerci.si. Portal se sproti dopolnjuje, raste, ažurira in bogati z novimi vsebinami.
- **Kamra** – lokalna zgodovina v zgodbah
Regijski portal Kamra je spletno mesto, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznastva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah. Vsebine Kamre so predstavljene kot zgodbe, s spremnimi besedili ter pripadajočimi digitaliziranimi objekti in metapodatki.
- **Dobreknjige**, na katerem najdete priporočilno literaturo in je namenjen promociji dobrega branja. Zanesljivost, nepristranskost in ažurnost vzajemno zagotavljamo vse slovenske splošne knjižnice, v sodelovanju z literarnimi kritiki ter našimi bralkami in bralci, uporabniki portala o dobrih knjigah.
- **Knjižnice.si** – portal slovenskih splošnih knjižnic.

Pa še nekaj dogodkov v letu 2021:

- literarni večer z uglasbeno poezijo Bele Szomija in predstavitev njegovih pesniških zbirk,
- predstavitev pesniške zbirke Vsakdanjosti avtorja Roberta Titana Felix,
- predstavitev knjige Furijasta generacija avtorja Lajosa Bence,
- predstavitev knjige Gretin greh avtorice Urške Klakočar Zupančič,
- predstavitev pesniških zbirk Zavoda Volosov hram...

Delovanje knjižnice v letu 2021 je bilo ves čas prilagojeno ukrepom Vlade RS za zajezitev širjenja koronavirusa, navodilom Nacionalnega inštituta za javno zdravje in ostalih pristojnih organov, zato smo žal morali odpovedati nekatere dogodke in projekte.

POJASNILA K LETNIM IZKAZOM

Letno poročilo knjižnice, ki je določeni uporabnik enotnega kontnega načrta s šifro posrednega uporabnika 3730, je sestavljeno iz bilance stanja z obveznimi prilogami, izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka, izkaza prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti, izkaza finančnih terjatev in naložb, izkaza računa financiranja ter pojasnil k izkazom.

Zakonske in druge pravne podlage za pripravo vseh izkazov so bili:

- Zakon o javnih financah (Ur. list RS 11/11 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o računovodstvu (Ur. list RS 23/99 s spremembami in dopolnitvami)
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. list RS 115/02 s spremembami in dopolnitvami) (5618/2002 Ur.l.RS)
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Ur. list RS 134/03 s spremembami in dopolnitvami) (5842/2003 Ur.l.RS)
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. list RS 112/09 s spremembami in dopolnitvami) (5088/2009 Ur.l.RS)
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. list RS 45/05 s spremembami in dopolnitvami) (1836/2005 Ur.l.RS)
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. list RS 12/01 s spremembami in dopolnitvami)
- Navodilo o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov (Ur. list RS 86/16 s spremembami in dopolnitvami).

Pojasnila k bilanci stanja na dan 31. 12. 2021

Namensko prejeta sredstva za nakup knjižničnega gradiva in opreme se evidentirajo v razredu 98 in niso zajeta v rednih prihodkih poslovanja knjižnice. V letu 2021 smo za nakup knjižnega gradiva prejeli od Ministrstva za kulturo 79.596 EUR, MO Murska Sobota 43.143 EUR, občine Moravske Toplice 13.425 EUR, občine Puconci 13.467 EUR, občine Rogašovci 6.955 EUR, občine Šalovci 3.611 EUR, občine Grad 4.697 EUR, občine Cankova 2.000 EUR, občine Hodoš 806 EUR, občine Tišina 2.000 EUR, občine Gornji Petrovci 1.000 EUR, občine Kuzma 3.618 EUR in občine Beltinci 18.536 EUR. Del gradiva smo kupili z dodatnimi sredstvi za posebne naloge osrednje območne knjižnice, sredstvi iz Ministrstva za človeške vire Madžarske ter sredstvi Madžarske narodne skupnosti občine Moravske Toplice, Madžarske narodne skupnosti občine Hodoš in Madžarske narodne skupnosti občine Šalovci.

Iz naslova stroškov delovanja in stroškov za knjižnično gradivo je knjižnica na dan 31. 12. 2021 izkazala terjatve do naslednjih občin: občina Beltinci v znesku 351 EUR, občina Cankova 1.417 EUR, Gornji Petrovci 43.167 EUR, Kuzma 2.837 EUR, MO Murska Sobota 285 EUR, Puconci 11.407 EUR, Šalovci 24.022 EUR, Hodoš 683 EUR in Moravske Toplice 1.498 EUR.

V okviru teh terjatev so terjatve za delovanje v letu 2021, kot tudi terjatve za pretekla leta. Nekatere občine so obveznosti za financiranje knjižnične dejavnosti evidentirale na podlagi denarnega toka in ne na podlagi prejetih zahtevkov po pogodbah. Zaradi delno neverodostojnih podatkov v sistemu COBISS ne izkazujemo terjatev do članov knjižnice.

Knjižnica izkazuje še terjatve do Zavoda za zaposlovanje za plače zaposlenih v programih javnih del za mesec december 2021, medknjižnično izposajo in terjatve za tekoče stroške uporabnikov prostorov na Zvezni ulici 10.

Stanje transakcijskega računa zadnji dan letnega poslovanja je 141.786,07 EUR, v blagajni pa 3.588,21 EUR in na predplačniški kartici Mastercard 0,36 EUR.

Na dan 31.12.2021 ima knjižnica obveznosti v znesku 84.280,83 EUR, od tega največ za plače zaposlenim. Dobaviteljem za blago in storitve kot so električna, plin, komunikacije, računalniške storitve ter ostalo vzdrževanje dolguje 20.074,11 EUR. Na dan 31.12.2021 nima nezapadlih obveznosti.

Največjo obveznost, v višini 66.290,29 EUR, predstavljajo stroški dela in nadomestila za 26 zaposlenih v knjižnici (na dan 31.12.2021) in 5 oseb vključenih v program javnih del, in sicer za obračunane stroške dela v mesecu decembru 2021.

Na pasivnih časovnih razmejitvah so sredstva iz izterjave Creditexpress v višini 27,90 EUR.

Nova osnovna sredstva, ki jih je kupila knjižnica, so evidentirana v evidenci osnovnih sredstev. Kupili smo razstavne vitrine in omaro, govorniški pult z ozvočenjem, računalniško opremo, multimedijško stojalo, nadgradili sistem varovanja, pisarniški stol, ploščo za Rastočo knjigo Murska Sobota, knjižnično gradivo.

V ceni financiranja knjižnične dejavnosti s strani lokalnih skupnosti o obračunani in plačani amortizaciji v letu 2021 ni bilo nobenega dogovora, zato je bila evidentirana v breme prejetih sredstev v upravljanju.

Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov

Knjižnica opravlja javno službo knjižničarske dejavnosti. V letu 2021 je knjižnica imela skupaj 1.142.526 EUR prihodkov in 1.080.697,21 EUR odhodkov.

V okviru javne službe smo z zamudninami, članarino in fotokopiranjem iz lastnega gradiva pridobili prihodke, ki jih na eni strani evidentiramo na prihodkih od poslovanja.

V izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2021 so prikazani prihodki za tekoče poslovanje knjižnice, v skladu z računovodskimi predpisi. Sredstva, namenjena nakupu knjižničnega gradiva in opreme, niso zajeta v izkazu prihodkov, saj so v skladu z Zakonom o računovodstvu in podzakonskimi predpisi vodena v bilanci stanja, v skupini 98, kot sredstva prejeta v upravljanje. Ob nakupu knjižničnega gradiva in opreme

(osnovnih sredstev in drobnega inventarja) se amortizacija pokriva v breme navedenih sredstev in nima vpliva na izkaz prihodkov in odhodkov oziroma na rezultat poslovanja.

V rednih prihodkih so vštete tudi terjatve do občin iz preteklih let. V letu 2021 je 12 občin podpisalo Pogodbo o sofinanciranju knjižnične dejavnosti za leto 2021.

Prejeta sredstva iz državnega proračuna in iz proračunov lokalnih skupnosti se delijo na tekoče obveznosti in sredstva za investicije.

Presežek prihodkov nad odhodki v višini 61.829 EUR, je na podlagi sofinanciranja delovanja knjižnice vseh pogodbenih občin. V letu 2021 smo prejeli sredstva za dodatke za delo v epidemiji COVID-19. Pridobili smo donacijo iz tujine za projekt katalogizacije judovskih molitvenikov in obrednih knjig, iz Ministrstva za človeške vire Madžarske smo prejeli sredstva za sofinanciranje delovanja bibliobusa v Porabju in sredstva za nakup knjižničnega gradiva za narodno skupnost. V letu 2021 so bile zaradi bolniških staležev višje refundacije ZZZS. Odhodki materiala so bili nižji od načrtovanih zaradi izvedbe manjšega števila dogodkov in ni bilo novih ukrepov zaradi COVID-19 kot so bile npr. zaščitne pregrade v letu 2020. Prav tako so bili nižji stroški storitev zaradi manj dogodkov, stroškov digitalizacije, zavarovanj, hotelskih storitev. Stroški plač so bili nižji zaradi upokojitve bibliotekarja hungarista in prekinitve pogodbe o zaposlitvi bibliotekarke. Nadomestna zaposlitev za bibliotekarja hungarista je bila v drugi polovici meseca decembra 2021. Zaradi bolniških staležev, varstva otroka, čakanja na delo in karanten so bili nižji stroški plač. Izplačali smo redno delovno uspešnost javnih uslužbencev in dodatke za delo v epidemiji. Tako je presežek prihodkov višji od načrtovanega.

V Izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka smo dosegli realizacijo na prihodkovni strani v višini 1.399.853 EUR in na odhodkovni strani 1.340.027 EUR.

Na skupini kontov 713 (Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu) so prihodki iz prodaje - sponzorstva.

Na skupini kontov 714 (Drugi nedavčni prihodki) je prodaja blaga in storitev iz javne službe, kar so prihodki iz naslova članarin, zamudnin, opominov, fotokopij. Povečani so drugi nedavčni prihodki zaradi refundacij bolezni in izolacij. Najnižji so prihodki iz naslova zaračunavanja stroškov uporabe prostorov v PIŠK Murska Sobota. Knjižnica je soorganizator dogodkov, ki so povezani s knjižnično dejavnostjo (potopisi, predavanja, literarni dogodki...), zato v teh primerih ne zaračunavamo uporabe prostorov. Tako za večino dogodkov ne zaračunavamo uporabo prostorov. Prihodki iz naslova drugih izrednih nedavčnih prihodkov so bili realizirani na podlagi škodnih dogodkov na poslovnem objektu in so bili višji od načrtovanih zaradi težav s prezračevalnim in ogrevalnim sistemom.

V letu 2021 smo na skupini kontov 730 (Donacije in darila) uspeli pridobiti 14.094 EUR. Del sredstev je bilo doniranih za nakup knjig od madžarskih skupnosti, del sredstev pa od tuje zasebne fundacije za izvedbo projekta katalogizacije judovskih molitvenikov in obrednih knjig.

Na skupini kontov 740 (Transforni prihodki) so bili prihodki nižji od načrtovanih zaradi nižjih transferjev za zaposlitev v programu javnih del in nižjih sredstev za dodatke za delo v epidemiji, saj v jesenskem delu ni bila razglašena epidemija COVID-19. Ob intenzivnem dogovarjanju z občinami smo dosegli, da so vse občine nakazovale sredstva za tekoče delovanje knjižnice, dve občini tudi zahteve iz preteklih let. Prihodki iz drugih javnih skladov so refundacije bolniških staležev zaposlenih in stroškov splošno koristnega dela. Ob porastu bolniških staležev zaposlenih in izolacije zaradi obolezlosti s koronavirusom je bil večji delež refundiranih bolniških staležev. V letu 2021 smo pridobili sredstva Ministrstva za kulturo za izvajanje nalog za potrebe narodne skupnosti, za potrebe posebnih nalog osrednje območne knjižnice, za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih, za nakup IKT opreme in za nakup knjig.

V letu 2021 smo pridobili sredstva za program javnih del za 5 oseb. Sofinanciranje je prevzel v večji meri Zavod za zaposlovanje ter občine naročnice javnih del.

V skupini kontov 400 (Plače in drugi izdatki zaposlenim) smo imeli nižjo realizacijo odhodkov od načrtovane. Plače so se povišale v primerjavi z letom 2020 zaradi napredovanj v nazivih in razredih, ter zakonskega povišanja plačnih razredov. Masa plač je bila nižja od načrtovane zaradi upokojitve bibliotekarja hungarista v mesecu juliju in nadomestne zaposlitve šele v drugi polovici decembra. Bibliotekarka je želela prekinitev pogodbe o zaposlitvi v mesecu juliju in ni bilo nadomestne zaposlitve. Izplačali smo redno delovno uspešnost, jubilejni nagradi, odpravnino, dodatek za delo v epidemiji. Zaposlitev v javnih delih je bila zaradi vključitve novih oseb krajši čas od koledarskega leta. Zaposlovali smo 5 oseb v programu javnih del. Program javnih del izvajamo na podlagi financiranja Zavoda za zaposlovanje in sofinanciranja občin.

Odhodki na skupini kontov 401 (Prispevki delodajalcev za socialno zavarovanje) so bili realizirani na podlagi izplačanih plač.

Odhodki na skupini kontov 402 (Izdatki za blago in storitve) so bili realizirani v nižjem obsegu, kot je bilo načrtovano. Tako so nižji stroški pisarniškega in čistilnega materiala in storitev, nižjih stroškov prireditvev, hotelskih storitev, zavarovanja, digitalizacije. Stroški podjetne pogodbe so nastali za izvajanje knjižnične dejavnosti v krajevnih knjižnicah z znanjem madžarskega jezika, stroški avtorskih pogodb pa zaradi izvajanja projektov. V letu 2021 smo imeli več okvar ogrevalno-prezračevalnega sistema.

Nakup osnovnih sredstev knjižnega gradiva je realiziran na podlagi poziva Ministrstva za kulturo, sredstev občin in donacij. Odhodki na skupini kontov 420 (Nakup osnovnih sredstev) so v višjem obsegu od načrtovanih, ker smo prejeli več namenskih sredstev za nakup knjižničnega gradiva. Kupili smo IKT opremo na osnovi potreb in poziva Ministrstva za kulturo. Kupili smo razstavne vitrine in omaro, govorniški pult z ozvočenjem, računalniško opremo, multimedijško stojalo, nadgradili sistem varovanja, pisarniški stol, ploščo za Rastočo knjigo Murska Sobota, knjižnično gradivo.

Pri izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka se plačila za knjižnično gradivo v letu 2021 izkazujejo na kontih investicije, ne pa na kontu posebnega materiala in storitev. Realizacija nakupa gradiva je nižja od strokovnih standardov

prirasta knjižnega gradiva. Občine in Ministrstvo za kulturo namreč ne sofinancirajo nakupa knjižnega gradiva v obsegu, kot ga zahteva stroka (za ohranitev knjižnične zbirke je potrebno kupiti 250 enot gradiva na tisoč prebivalcev). Doseženi prirast gradiva z nakupom je izpolnjen v okviru prejetih sredstev.

Knjižnica uporablja sodilo za razmejevanje odhodkov po vrstah dejavnost, razmerje iz izračuna sorazmernega deleža prihodkov med javno službo in tržno dejavnostjo.

Presežek na podlagi fiskalnega pravila je razlika med prihodki in odhodki po denarnem toku zmanjšanim za neplačane obveznosti, neporabljen namenska sredstva in neporabljen sredstva za investicije.

V letu 2021 je imela knjižnica presežek prihodkov po denarnem toku v višini 59.826 EUR. Neplačane obveznosti za plače in obveznosti dobaviteljem presegajo presežek prihodkov. Tako ugotavljamo, da knjižnica ne izkazuje presežka po fiskalnem pravilu.

Na podlagi 29. člena Odloka o ustanovitvi javnega zavoda osrednje splošne knjižnice Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota nameni knjižnica presežek prihodkov nad odhodki iz javne službe za izvajanje in razvoj svoje dejavnosti. Z ustvarjenim presežkom pokriva del tekočega poslovanja za nabavo blaga in storitev ter nabavo osnovnih sredstev.

Murska Sobota, 17.2.2022

Pojasnila k letnim izkazom pripravila:

Sonja Benko Kerec

Direktorica:

mag. Klaudija Šek Škafar

Šek Škafar